

Абдыжапарова К.А.
ст.преподаватель кафедры
Современных языков МУКР
Абдыжапарова К.А.
Азыркы тилдер кафедрасынын
ага окутуучусу, КРЭАУ
Abdyzharova K.A.
Senior lecturer of the
Department of Modern Languages of the
IUKR
mobile phone: +996554595889
e-mail: abdyzharova92@mail.ru

ТИЛДИ ҮЙРӨТҮҮ ҮЧҮН ОКУУ ПРОЦЕССИНЕ КУРАЛДАРДЫ ЖАНА РЕСУРСТАРДЫ ИНТЕГРАЦИЯЛООНУН ОПТИМАЛДУУ СТРАТЕГИЯЛАРЫ.

ОПТИМАЛЬНЫЕ СТРАТЕГИИ ИНТЕГРАЦИИ ИНСТРУМЕНТОВ И РЕСУРСОВ В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС ДЛЯ ОБУЧЕНИЯ ЯЗЫКУ

OPTIMAL STRATEGIES FOR INTEGRATING TOOLS AND RESOURCES INTO LANGUAGE TEACHING.

Аннотациясы: Бул макалада тилди окутууда куралдарды жана ресурстарды киргизүүнүн оптималдуу стратегиялары каралат. Тилди үйрөтүү үчүн ар кандай куралдарды жана ресурстарды натыйжалуу пайдалануу үчүн заманбап методологиялар жана практикалар изилденет. Технологияны, интерактивдүү платформаларды, онлайн ресурстарды, аудио жана видео материалдарды, оюндарды жана окуучулардын тил көндүмдөрүн жакшыртууга көмөктөшүүчү башка көптөгөн куралдарды колдонуу сыяктуу аспектилер каралат. Бул макала окутууга жаңы ыкмаларды издеген мугалимдер үчүн да, тил тажрыйбасын ар тараптуу жана тилди билүү деңгээлин жогорулатууну көздөгөн студенттер үчүн да пайдалуу болушу мүмкүн.

Негизги сөздөр: тилди окутуу, инструменттерди интеграциялоо, ресурстарды пайдалануу, окутуунун натыйжалуулугу, тил билүү

Аннотация: В данной статье рассматриваются оптимальные стратегии внедрения инструментов и ресурсов в преподавании языка. Исследуются современные методики и практики, позволяющие эффективно использовать различные инструменты и ресурсы для обучения языку. Рассматриваются такие аспекты, как использование технологий, интерактивных платформ, онлайн-ресурсов, аудио- и видеоматериалов, игр и многих других инструментов, способствующих улучшению языковых навыков учащихся. Данная статья может быть полезной как для преподавателей, ищущих новые подходы к обучению, так и для учащихся, стремящихся разнообразить свой языковой опыт и повысить свой уровень владения языком.

Ключевые слова: преподавание языка, интеграция инструментов, использование ресурсов, эффективность обучения, языковые навыки

***Abstract:** This article examines optimal strategies for integrating tools and resources in language teaching. Modern techniques and practices that allow the effective use of various tools and resources for language teaching are investigated. Aspects such as the use of technology, interactive platforms, online resources, audio and video materials, games, and many other tools that help improve students' language skills are discussed. This article can be useful both for teachers looking for new approaches to teaching and for students looking to diversify their language experience and improve their language proficiency.*

***Keywords:** language teaching, integration of tools, use of resources, learning effectiveness, language skills.*

Бүгүнкү санариптик доордо маалыматтык технологияларды инструменттерди жана ресурстарды интеграциялоо тилди окутууда барган сайын маанилүү болуп баратат. Технологияны колдонуу тилди үйрөнүү тажрыйбасын жогорулатат, чыныгы материалдарга жетүүнү камсыз кылат жана интерактивдүү жана кызыктуу окуу чөйрөлөрүн өнүктүрөт. Бул учурдагы изилдөөлөргө жана практикаларга негизделген тилди окутууда куралдарды жана ресурстарды киргизүүнүн мыкты тажрыйбалары.

Интерактивдүү тилди үйрөнүү платформаларын колдонууз: тилди үйрөнүү колдонмолору жана веб-сайттары сыяктуу интерактивдүү тилди үйрөнүү платформалары тилди үйрөтүүнү колдой турган ар кандай функцияларды сунуштайт. Бул платформалар студенттерге сөз байлыгын, грамматиканы жана угуу жөндөмүн интерактивдүү көнүгүүлөр, викториналар жана оюндар аркылуу үйрөнүүгө мүмкүнчүлүк берет. Алар көбүнчө жекелештирилген окуу жолдорун, прогрессти көзөмөлдөөнү жана окуучулардын катышуусун жана мотивациясын жогорулатуучу токтоосуз кайтарым байланышты сунуш кылышат.

Интерактивдүү тилди үйрөнүү платформалары тилди окутуунун ажырагыс бөлүгү болуп калды, тилди үйрөнүүнү колдоо үчүн бир катар өзгөчөлүктөрдү сунуштайт. Бул платформалар студенттерге сөз байлыгын, грамматиканы жана угуу жөндөмүн интерактивдүү көнүгүүлөр, викториналар жана оюндар аркылуу үйрөнүүгө кызыктуу мүмкүнчүлүктөрдү берет. Бул тилди окутууда интерактивдүү тилди үйрөнүү платформаларын киргизүүнүн артыкчылыктарын жана мыкты тажрыйбаларын изилдейт.

Интерактивдүү тилди үйрөнүү платформаларынын артыкчылыктары[1].

1. Өркүндөтүлгөн катышуу жана мотивация:

Интерактивдүү платформалар окуучулардын көңүлүн буруп, алардын мотивациясын жогорулатып, динамикалык жана сууга чумкуган окуу тажрыйбасын сунуштайт. Оюн элементтерин колдонуу, прогрессти көзөмөлдөө жана сыйлыктар жетишкендик жана прогресс сезимин жаратат, студенттерди тил үйрөнүү сапарын улантууга үндөйт.

2. Жекелештирилген окуу жолдору:

Тил үйрөнүү платформалары көбүнчө окуучулардын квалификациялык деңгээлине жана окуу максаттарына негизделген жекелештирилген окуу жолдорун сунуштайт. Мазмунду жана көнүгүүлөрдү жеке муктаждыктарга ылайыкташтыруу менен, бул платформалар ар кандай окуу стилдерине жана темпине жооп берет, студенттерге өз ылдамдыгында ийгиликке жетүүгө жана жакшыртууну талап кылган тармактарга көңүл бурууга мүмкүнчүлүк берет

3. Тез арада кайтарым байланыш жана бекемдөө: интерактивдүү тилди үйрөнүү платформаларынын маанилүү артыкчылыктарынын бири-тез арада кайтарым байланыш берүү. Студенттер грамматика, айтылыш жана сөз байлыгындагы каталар үчүн тез арада оңдоолорду алышат, бул аларга өз алдынча оңдоого жана түшүнүгүн бекемдөөгө мүмкүндүк берет. Бул ыкчам пикир тактыкка өбөлгө түзөт жана студенттерге тил билүү жөндөмүн натыйжалуу өрчүтүүгө жардам берет.

4. Чыныгы тилди колдонууга мүмкүнчүлүк: интерактивдүү платформалар аудио жаздыруулар, видеолор жана реалдуу дүйнөдөгү сценарийлер аркылуу чыныгы тилди колдонууга мүмкүнчүлүк берет[2]. Студенттер эне тилинде сүйлөгөндөрдү угуп, диалогдорго катышып, чыныгы материалдарды колдонуп, түшүнүү жөндөмүн өрчүтө алышат. Ошондой

эле башка чет тилдерди үйрөөндөө, тилди чыныгы жашоодо колдонуу алардын тил билүүсүн жана маданий түшүнүгүн жогорулатат.

5. Прогрессти көзөмөлдөө жана баалоо: тилди үйрөнүү платформалары прогрессти көзөмөлдөө функцияларын сунуштайт, бул студенттерге жана мугалимдерге алардын окуу жетишкендиктерин көзөмөлдөөгө мүмкүнчүлүк берет. Студенттер өз ийгиликтерин көрө алышат, күчтүү жана алсыз багыттарын аныктай алышат жана жакшыртуу максаттарын коюшат. Мугалимдер жеке жана класстык көрсөткүчтөрдү көзөмөлдөп, жалпы кыйынчылыктарды аныктап, ошого жараша окутууну ылайыкташтыра алышат.

Интерактивдүү тилди үйрөнүү платформаларын камтыган мыкты тажрыйбалар:

1. Платформалык иш-аракеттерди окуу максаттары менен шайкеш келтирүү:

Мугалимдер тилди үйрөнүү платформасында белгилүү бир окуу максаттарына ылайык келген иш-чараларды кылдаттык менен тандап, иштеп чыгышы керек. Бул максаттардын студенттерге ачык-айкын байланышы алардын тил үйрөнүү сапарындагы платформалык иш-аракеттердин максатын жана актуалдуулугун түшүнүүгө жардам берет.

2. платформаларды класста окутуу менен Интеграциялаңыз:

Интерактивдүү тилди үйрөнүү платформалары класста окутууну толугу менен алмаштыруунун ордуна толуктап турушу керек. Мугалимдер платформаларды кошумча ресурстар катары колдонуп, бетме-бет сабактарда киргизилген тил көндүмдөрүн бекемдей алышат. Платформалык иш-чараларды класстагы талкуулар, долбоорлор жана баалоо менен интеграциялоо тилди үйрөнүү тажрыйбасын ар тараптуу кылат.

3. Жетекчилик жана колдоо көрсөтүү:

Мугалимдер интерактивдүү тилди үйрөнүү платформаларын натыйжалуу колдонуу боюнча көрсөтмөлөрдү бериши керек. Студенттерге платформанын өзгөчөлүктөрү, навигация жана жеткиликтүү ресурстар менен таанышуу үчүн ориентациялык сессиялар өткөрүлүшү мүмкүн. Студенттер туш болушу мүмкүн болгон ар кандай техникалык же окуу кыйынчылыктарын чечүү үчүн туруктуу колдоо жана жардам көрсөтүлүшү керек. Андан тышкары көпөгөн жеңил жана түшүнүктүү ыкмалар колдонулушу керектелет.

4. Үзгүлтүксүз колдонууга жана практикага үндөө:

Тилди үйрөнүү үчүн ырааттуу практика маанилүү. Мугалимдер окуучуларды белгилүү бир тапшырмаларды же көнүгүүлөрдү берүү, максаттарды коюу жана прогрессти көзөмөлдөө аркылуу интерактивдүү тилди үйрөнүү платформалары менен үзгүлтүксүз иштөөгө үндөшү керек. Ошол эле мезгилде кызыгуусун жоготпостон ар кандай оюн уютуруп же команда менен бигеликте иштегенге үндөш керек. Тилдик көндүмдөрдү натыйжалуу өнүктүрүү үчүн көзкарандысыз практиканын маанилүүлүгүн бекемдөө учун ар кандай платформадагы кызыктуу видео же аудио угууларды колдонуу керек.

5. Баалоо жана ылайыкташтыруу:

Интерактивдүү тилди үйрөнүү платформаларынын натыйжалуулугун үзгүлтүксүз баалоо өтө маанилүү. Мугалимдер платформалар каалаган окуу натыйжаларына жооп берип жаткандыгын баалап, аларды ишке ашыруу стратегиясын зарыл болгон учурда өзгөртүшү керек. Ошондой эле студенттердин тажрыйбасы жана жакшыртуу боюнча сунуштары эске алынышы менен жаңы жана ыңгайлуу стратегияларды киргизүү, алардын тилди бат жана натыйжалуу үйрөнүсүнө өбөлгө түзөт[3].

Тилди окутууда интерактивдүү тилди үйрөнүү платформаларын интеграциялоо студенттер үчүн көптөгөн артыкчылыктарды сунуштайт, анын ичинде жакшыртылган катышуу, жекелештирилген окуу жолдору, тез арада кайтарым байланыш, чыныгы тилди колдонууга мүмкүнчүлүк жана прогрессти көзөмөлдөө. Окуу максаттары менен иш-аракеттерди шайкеш келтирүү, платформаларды класста окутуу менен интеграциялоо, жетекчилик жана колдоо көрсөтүү, үзгүлтүксүз колдонууга үндөө жана натыйжалуулугун баалоо сыяктуу мыкты тажрыйбаларды колдонуу менен мугалимдер көптөгөн жетишкендиктерге жетеери маалым.

Мультимедиялык мазмунду интеграциялоо: видеолор, аудио клиптер жана онлайн макалалар сыяктуу мультимедиялык мазмунду студенттерди максаттуу тилдин чыныгы

тилдик колдонулушуна жана маданий аспектилерине тартуу үчүн колдонсо болот. YouTube, подкасттар жана онлайн жаңылыктар булактары сыяктуу платформалар сабактарга киргизиле турган чыныгы мазмунду сунуштайт. Мугалимдер окуучулардын билим деңгээлине жана айланасындагы Дизайн иш-аракеттерине ылайыктуу материалдарды тандай алышат, мисалы, түшүнүү көнүгүүлөрү, талкуулар жана ролдук оюндар[4]. Мультимедиялык мазмунду тил сабактарына интеграциялоо-бул студенттерди тартуунун, аларды чыныгы тилди колдонуунун жана маданий контекстти камсыз кылуунун натыйжалуу жолу. Мультимедиа мазмунун сабактарыңызга кантип киргизүү керектиги жөнүндө айрым идеялар:

- Видеолор: студенттерди табигый сүйлөшүүлөргө, интервьюларга, кинолорго же документалдуу тасмаларга тартуу үчүн YouTube сыяктуу платформалардан видеолорду колдонууз. Сиз окутуп жаткан тил деңгээлине жана темага дал келген видеолорду тандап. Видеонун мазмунуна негизделген түшүнүү иш-чараларын, талкуу суроолорун же лексикалык көнүгүүлөрдү түзсө болот. Окуучуларды байкоо жүргүзүп жатканда жазууларды жазууга жана андан кийин ойлорун талкуулоого үндөө.

- Аудио клиптер/подкасттар: угуу жөндөмүн өркүндөтүү үчүн аудио клиптерди же подкасттарды камтыйт. Максаттуу тилдеги сүйлөшүүлөрдү, маектерди же окуяларды камтыган аудио мазмунду тандап. Угуп бүткөндөн кийин, аудио менен байланышкан түшүнүү суроолору, талкуулар же Ролдук оюндар болушу кепектелет. Студенттер ошондой эле мазмунду транскрипциялоо же жыйынтыктоо боюнча практика жүргүзсө алышат.

- Онлайн макалалар/блогдор: окууну түшүнүүнү жакшыртуу жана студенттерди ар кандай жазуу стилдерине тартуу үчүн максаттуу тилдеги онлайн макалаларды же блогдорду колдонууз. Студенттердин квалификация деңгээлине жана кызыктуу темаларга дал келген макалаларды тандаңыз. Окугандан кийин, сиз түшүнүү суроолорун, лексикалык көнүгүүлөрдү же макаланын негизинде жазуу ыкмаларын түзүү менен. Студенттерди өз пикирлерин жана мазмуну жөнүндө ойлорун талкуулоого үндөйбүз.

- Жаңылыктар булактары: онлайн жаңылыктар булактарын камтыйт, алар учурдагы маалыматты камсыз кылат жана студенттерди чыныгы жашоодо тилди колдонууга тартуулайт. Студенттер менен жаңылыктар макалаларын, башкы макалаларды же видео Жаңылыктар сегменттерин талкуулап. Сиз лексикага, түшүнүү суроолоруна көңүл бура аласыз же жаңылыктар темалары боюнча талкууларды жүргүзүүдө. Студенттерге глобалдык иш-чаралар жөнүндө жаңыланып турууга жардам берүү менен, ошол эле учурда алардын тил көндүмдөрүн өркүндөтүп дүйнөдө болуп жаткан жаңылануудан маалым болушат.

- Интерактивдүү иш-аракеттер: интерактивдүү иш-аракеттерди түзүү үчүн мультимедиа мазмунун колдонуубуз. Мисалы, студенттер ар кандай видеолорду көргөн же белгилүү бир маалыматты табуу үчүн аудио клиптерди уккан виртуалдык тазалоочу аңчылыкты түзүү. Ошондой эле, түшүнүктү баалоо жана үйрөнүүнү бекемдөө үчүн мультимедиа мазмунуна негизделген онлайн викториналарды же оюндарды түзүп көптөгөн ийгиликтерге жетишесиздер.

Студенттер мультимедиа мазмуну менен алектенип жатканда жетекчилик жана каркастарды камсыз кылып. Аларды материал менен активдүү өз ара аракеттенүүгө, жазууларды жазууга жана курдаштары менен өз түшүнүгүн талкуулоого үйрөтөсүз. Мультимедиялык мазмунду натыйжалуу интеграциялоо менен, студенттерди тилди чыныгы колдонууга жана максаттуу тилдин маданий аспектилерине тартуу менен тилди үйрөнүүнү өркүндөтөсүз.

Онлайн кызматташтыкты өнүктүрүү: бул куралдар студенттерге географиялык чек араларга карабастан, максаттуу тилде сүйлөгөн курдаштары менен кызматташууга мүмкүнчүлүк берет. Онлайн платформалар, талкуу форумдары жана видеоконференция куралдары баарлашууну жана өз ара аракеттенүүнү жеңилдетет, бул студенттерге чыныгы контекстте тил көндүмдөрүн колдонууга мүмкүнчүлүк берет. Маданий түшүнүктү жана чыныгы тилди колдонууну илгерилетүү үчүн биргелешкен долбоорлорду, тил алмашууларды жана виртуалдык pen pal программаларын ишке ашыруу.

Географиялык чек араларды жеңүү: онлайн кызматташуунун маанилүү артыкчылыктарынын бири-анын географиялык чек араларды ашып өтүү мүмкүнчүлүгү. Студенттер, алардын физикалык жайгашкан жерине карабастан, дүйнө жүзү боюнча курдаштары менен байланыша алышат. Бул глобалдык байланыш эл аралык коомчулуктун сезимин өстүрөт, студенттерге ар түрдүү маданияттарга глобалдык көз карашты жана ыраазычылыкты өрчүтүүгө мүмкүнчүлүктөрү бар. Тил билим берүү динамикалуу жана байытуучу болуп калат, анткени студенттер маданияттар аралык кызматташууларга жана алмашууларга катышышат.

Бүгүнкү санариптик доордо, санариптик сабаттуулук көндүмдөрүн тил билим берүү тармагына интеграциялоо барган сайын маанилүү болуп баратат. Тил билүү жөндөмүнөн тышкары, студенттер онлайн дүйнөсүн натыйжалуу башкаруу үчүн ар кандай IT куралдарын жана ресурстарын колдонуу чеберчилигин өрчүтүшү керек. Бул студенттер үчүн санариптик сабаттуулук көндүмдөрүн үйрөтүүнүн мааниси жана тилдик билим берүүдө бул көндүмдөрдү өнүктүрүү стратегиялары жөнүндө түшүнүк берет.

-Санариптик сабаттуулуктун мааниси: санариптик сабаттуулук студенттерге санариптик ландшафтты багыттоо, маалыматка жетүү жана натыйжалуу баарлашуу үчүн зарыл болгон көндүмдөрдү берет. Тил үйрөнүү контекстинде, санариптик сабаттуулук окуучулардын тил үйрөнүүсүн жакшыртат, аларга чыныгы тил ресурстарын жана өз ара аракеттенүү мүмкүнчүлүктөрүн берет. Ал студенттерге санариптик контенттин маанилүү керектөөчүлөрү жана жаратуучулары болууга мүмкүнчүлүк берет, аларга онлайн булактарын жоопкерчиликтүү жана маалыматтуу баалоого жана колдонууга мүмкүнчүлүк берет.

- Негизги IT куралдарын жана ресурстарын окутуу: санариптик сабаттуулукту камсыз кылуу үчүн, тил мугалимдери студенттерге алар керек болгон негизги IT куралдарын жана ресурстарын үйрөтүүгө көңүл бурушу керек. Бул студенттерди издөө системалары, веб-браузерлер, текстти иштетүүчү жана онлайн кызматташуу куралдары менен тааныштырууну камтыйт. Бул куралдарды колдонуу боюнча ачык көрсөтмөлөрдү берүү жана практикалык практиканы бекемдөө студенттерге санариптик чөйрөдө натыйжалуу тил үйрөнүү үчүн зарыл болгон техникалык көндүмдөрдү өрчүтүүгө мүмкүндүк берет.

- Онлайн булактарды баалоо: санариптик сабаттуулуктун ажырагыс аспектиси-бул онлайн булактарды ишенимдүүлүк жана аныктык үчүн сынчыл баалоо мүмкүнчүлүгү. Тил мугалимдери булактардын ишенимдүүлүгүн баалоо, бир жактуу маалыматты аныктоо жана ишенимдүү жана ишенимсиз мазмунду айырмалоо боюнча ачык көрсөтмөлөрдү камтышы керек. Окуучуларды ушул көндүмдөр менен жабдуу менен, мугалимдер аларга онлайн режиминде кездешкен маалыматтын сапаты жана жарактуулугу жөнүндө маалыматтуу чечимдерди кабыл алууга мүмкүнчүлүк беришет.

- Сынчыл ой жүгүртүүнү жайылтуу: санариптик сабаттуулук сынчыл ой жүгүртүү көндүмдөрүн да жайылтат. Мультимедиялык мазмунду колдонуу менен студенттер талкууларга катыша алышат, ар кандай көз караштарды талдай алышат жана өз пикирлерин өрчүтө алышат. Тил мугалимдери студенттерди санариптик мазмунду Сынчыл талдоого жана чечмелөөгө үндөгөн иш-чараларды иштеп чыга алышат, алардын сынчыл ой жүгүртүү жана максаттуу тилде өз ойлорун натыйжалуу билдирүү жөндөмүн өстүрүшөт.

- Санариптик Жарандык сабактарын интеграциялоо: техникалык жана сынчыл ой жүгүртүү көндүмдөрүнөн тышкары, тил мугалимдери санариптик жарандык сабактарын окуу программасына киргизиши керек. Санариптик жарандык жоопкерчиликтүү жана этикалык онлайн жүрүм-турумду камтыйт, анын ичинде башкаларды сыйлоо, жеке маалыматты коргоо жана автордук укук мыйзамдарын сактоо. Студенттерге санариптик укуктар, купуялык жана онлайн этикет жөнүндө үйрөтүү менен, педагогдор жоопкерчиликти сезип, студенттерге жоопкерчиликтүү санариптик жарандар болууга мүмкүнчүлүк беришет.

Кызматташтык менен окутуу жана онлайн куралдар: санариптик сабаттуулукту кызматташтык менен окутуу жана онлайн куралдарды колдонуу аркылуу да өнүктүрүүгө болот. Тил мугалимдери студенттерди дүйнөнүн ар кайсы бурчунан келген курдаштары менен биргелешкен долбоорлорго, талкууларга жана виртуалдык алмашууларга катышууга үндөй

алышат. Бул маданий түшүнүктү өнүктүрөт, тил көндүмдөрүн өркүндөтөт жана санариптик сабаттуулукту бекемдейт, анткени студенттер онлайн кызматташуу куралдарын колдонуу жана виртуалдык чөйрөдө сый-урмат менен өз ара аракеттенүүнү үйрөнүшөт.

Санариптик сабаттуулук көндүмдөрүн тил билим берүүсүнө интеграциялоо студенттерди санариптик доордо өнүгүү үчүн зарыл болгон көндүмдөр менен жабдуу үчүн маанилүү. Негизги IT куралдарын өздөштүрүүнү камсыз кылуу, студенттерди онлайн булактарды Сынчыл баалоого үйрөтүү, сынчыл ой жүгүртүүнү жайылтуу, санариптик жарандык сабактарын киргизүү жана биргелешкен окутууну үндөө менен, тил мугалимдери студенттерге Санариптик дүйнөнү натыйжалуу, жоопкерчиликтүү жана этикалык жактан багыттоого мүмкүнчүлүк берет. Санариптик сабаттуулук көндүмдөрүн өнүктүрүү аркылуу студенттер тил билүүсүн өркүндөтүп гана тим болбостон, санариптик доордун кыйынчылыктарына даярдалган дүйнөлүк жарандар болуп калышат. Студенттерге жоопкерчиликтүү жана этикалык онлайн жүрүм-турум жөнүндө билим берүү үчүн санариптик жарандык сабактарын киргизиңиз. Бул куралдарды жана ресурстарды тил үйрөтүүгө киргизүү окуучулардын окуу тажрыйбасын кыйла жогорулатат. Интерактивдүү платформаларды колдонуу, мультимедиялык мазмунду интеграциялоо, кызматташтыкты өнүктүрүү, тез арада пикирлерди берүү, автономдуу окутууну бекемдөө жана санариптик сабаттуулукту камсыз кылуу менен тил мугалимдери тилди үйрөнүү үчүн кызыктуу жана натыйжалуу чөйрөлөрдү түзө алышат. Жаңы технологиялар жөнүндө маалымат алуу жана окутуу практикасын санариптик доордогу тил үйрөнүүчүлөрдүн өнүгүп келе жаткан муктаждыктарын канааттандыруу үчүн ылайыкташтыруу өтө маанилүү.

*Виртуалдык тил алмашуу программаларына катышуу: Кыргызстандагы англис тилин үйрөнүүчүлөрдү башка өлкөлөрдөн келген эне тили англис тили менен байланыштырган виртуалдык тил алмашуу программаларын жеңилдетүү. Тандем же HelloTalk сыяктуу платформалар студенттерге англис тилин эне тили менен үн же видео баарлашуу аркылуу үйрөнүүгө мүмкүнчүлүк берет. Виртуалдык тил алмашуу чыныгы байланышты жана маданий алмашууну өнүктүрөт.

*Тилди үйрөнүү колдонмолорун колдонуңуз: интерактивдүү көнүгүүлөрдү, лексикалык практиканы жана грамматикалык көнүгүүлөрдү камсыз кылган тилди үйрөнүү колдонмолорун Интеграциялаңыз. Memrise, Babbel же Quizlet сыяктуу Тиркемелер оюн тилин үйрөнүү тажрыйбасын сунуштайт жана студенттерге смартфондорунда же планшеттеринде англис тилин үйрөнүүгө мүмкүнчүлүк берет. Мобилдик тиркемелер окуучуларга каалаган убакта, каалаган жерде окууга ийкемдүүлүк жана ыңгайлуулук берет.

*Түзүү жана санариптик мазмунду бөлүшүү: студенттерди англис тилин үйрөнүүгө байланыштуу санариптик мазмунду түзүүгө жана бөлүшүүгө үндөө. Бул англис тилинде санариптик презентацияларды, подкасттарды, видеолорду же блогдорду түзүүнү камтышы мүмкүн. Мазмунду түзүү менен студенттер тил билүү жөндөмүн активдүү колдонушат, санариптик сабаттуулукту өрчүтүшөт жана өздөрүн билдирүү үчүн англис тилин колдонууга ишеним алышат.

*Онлайн долбоорлордо кызматташуу: англис тили боюнча тапшырмаларды же изилдөө долбоорлорун биргелешип иштеп жаткан студенттерди камтыган онлайн кызматташтык долбоорлорун жеңилдетүү. Google Docs же Padlet сыяктуу платформалар студенттерге дээрлик кызматташууга, идеяларды бөлүшүүгө, пикирлерди берүүгө жана мазмунду биргелешип түзүүгө мүмкүнчүлүк берет. Биргелешкен долбоорлор командада иштөөнү, сынчыл ой жүгүртүүнү жана тилди жакшы билүүнү өнүктүрөт.

*Онлайн тил практикасын камсыз кылуу: санариптик тилди үйрөнүү платформалары же интерактивдүү веб-сайттар аркылуу онлайн тил практикасын сунуштоо мүмкүнчүлүктөрү. Бул платформалар көбүнчө угуу, сүйлөө, окуу жана жазуу сыяктуу белгилүү бир тил көндүмдөрүнө багытталган көнүгүүлөрдү камсыз кылат. Онлайн тил практикасын үй тапшырмасы же кошумча иш-чаралар катары берүү класстагы окууну бекемдейт жана кошумча практика мүмкүнчүлүктөрүн камсыз кылат.

Виртуалдык реалдуулукту (VR) жана кеңейтилген реалдуулукту (AR) интеграциялоо: англис тилин үйрөтүүнү өркүндөтүү үчүн виртуалдык реалдуулукту (VR) жана кеңейтилген реалдуулукту (AR) технологияларды колдонууну изилдөө. VR студенттерди англис тилдүү чөйрөгө алып баруучу тажрыйбаларды камсыз кылат, ал эми AR санариптик мазмунду физикалык дүйнөгө каптап, тилди үйрөнүүнү интерактивдүү жана кызыктуу кылат[5].

Окутуучуларды окутуу жана колдоо: англис тили боюнча окутуучуларды окутуу жана колдоо, аларды окутууда инструменттерди жана ресурстарды натыйжалуу интеграциялоо. Кесиптик өнүгүү боюнча семинарларды же семинарларды өткөрүү, алар педагогикалык ыкмаларга жана аны колдонуу стратегияларына багытталган. Окутуучулар туш болушу мүмкүн болгон ар кандай кыйынчылыктарды же техникалык маселелерди чечүү үчүн туруктуу колдоо болушу керек.

Колдонулган булактардын жана адабияттардын тизмеси:

1. Налепко Е.П. Виртуальные образовательные платформы в обучении иностранному языку / The scientific heritage/2020.
2. Черкасов Г.В. / Инновационные технологии обучения иностранному языку в вузе / Воронеж, Россия. 2019.
3. Фомины М.В. Использование веб-сайтов и мобильных приложений в обучении ино- странному языку студентов вузов / Екатеринбург. 2018.
4. Безукладников К.Э., Крюкова А.Н., Безукладников В.К. / Интеграция Шнлайн- Платформы в процессе обучения профессионально ориентированному английскому языку студентов ВУЗА/Перьм, 2022.
5. Коннова З.И., Семенова Г.В. / Технологии дополнительной и виртуальной реально- стей: инновации в обучении иностранным языком в вузе. / Тула, 2021.53-67